

EUR Research Information Portal

Eerste Stand van zakenbrief Douane 2024

Publication status and date:

Published: 02/07/2024

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Document License/Available under:

Article 25fa Dutch Copyright Act

Citation for the published version (APA):

Schippers, M. (2024). Eerste Stand van zakenbrief Douane 2024. *NLFiscaal*, 9(27), 28-29. Article 1567. <https://www.nlfiscaal.nl/nlfiscaal-doc/238EF9335155A14500258B46003CE7A3>

[Link to publication on the EUR Research Information Portal](#)

Terms and Conditions of Use

Except as permitted by the applicable copyright law, you may not reproduce or make this material available to any third party without the prior written permission from the copyright holder(s). Copyright law allows the following uses of this material without prior permission:

- you may download, save and print a copy of this material for your personal use only;
- you may share the EUR portal link to this material.

In case the material is published with an open access license (e.g. a Creative Commons (CC) license), other uses may be allowed. Please check the terms and conditions of the specific license.

Take-down policy

If you believe that this material infringes your copyright and/or any other intellectual property rights, you may request its removal by contacting us at the following email address: openaccess.library@eur.nl. Please provide us with all the relevant information, including the reasons why you believe any of your rights have been infringed. In case of a legitimate complaint, we will make the material inaccessible and/or remove it from the website.

NLF 2024/1567

Eerste Stand van zakenbrief Douane 2024

MvF 24 juni 2024, 2024-0000358822

SAMENVATTING

In deze eerste Stand van zakenbrief Douane 2024 informeert de staatssecretaris van Douane en Toeslagen de Tweede Kamer over de belangrijkste ontwikkelingen en actuele onderwerpen binnen de Nederlandse douane. De volgende Stand van zakenbrief zal de Kamer in december 2024 ontvangen.

In deze brief komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- bestrijding van ondermijnende criminaliteit;
- accijnsfraude;
- handhaving van de sanctiemaatregelen;
- Douanewetboek van de Unie (DWU);
- niet-fiscale taken;
- informatievoorziening;
- personeel en arbeidsmarkt;
- integriteit;
- onvolkomenheden inkoopbeheer en grote geldstroom.

NOOT

Inleiding

Kort nadat de douaneautoriteiten hun jaarverslag 2023 hebben gepubliceerd,¹ is een brief aan de Tweede Kamer gestuurd om de stand van zaken rondom de belangrijkste thema's die spelen bij de douaneautoriteiten, te belichten. Zowel bepaalde fiscale als VGEM-taken² behoren tot die belangrijkste thema's. Voor douanespecialisten met een fiscale achtergrond zijn met name de bestrijding van accijnsfraude, handhaving van de sanctiemaatregelen en de ontwikkelingen rondom het Douanewetboek van de Unie (DWU) van belang.

1 Jaarverslag Douane 2023, gepubliceerd op 6 juni 2024, laatst geopend op 28 juni 2024.

2 De Nederlandse Douane heeft verschillende taken en bevoegdheden op het gebied van veiligheid, gezondheid, economie en milieu (afgekort als VGEM).

Bestrijding accijnsfraude

Het zal niemand zijn ontgaan dat de accijnstarieven aanzienlijk zijn verhoogd in zowel 2023 als 2024. In het bijzonder springt de accijnsverhoging van tabaksproducten daarbij in het oog. De tariefsverhoging moet ervoor zorgen dat minder mensen starten met roken en moet bestaande rokers zover krijgen om te stoppen. Deze gedragseffecten lijken inderdaad bereikt te worden, zo blijkt uit recent onderzoek van het RIVM.³ Tegelijk groeit de handel in illegale tabaksproducten en alcoholhoudende en alcoholvrije dranken. Zoals volgt uit de analyse Empty Pack Survey 2023 (analyse op lege sigarettenverpakkingen) was 25% van de geraapte sigarettenverpakkingen niet in de Nederlandse heffing betrokken (in 2021 was dit 15%) en is het aantal geraapte illegale sigarettenverpakkingen sinds 2021 gestegen van 1,4% naar 4,1%.⁴ In de stand-van-zakenbrief wordt benoemd dat de douaneautoriteiten gericht gaan handhaven in de logistieke keten, deelneemt aan diverse Europese projecten om de Europese samenwerking en afstemming te verstevigen, en voor de tabaksfraude samenwerkt met de FIOD en het OM/Functioneel Parket in het combiteam Smoke. Ook kent Nederland als eerste EU-lidstaat (vanwege het uitblijven van Europese wetgeving) sinds 2023 een vergunningplicht voor tabaksmachines.

Handhaving van de sanctiemaatregelen

Geopolitieke spanningen leiden tot extra sanctiemaatregelen. Met name de sanctiemaatregelen tegen Rusland en Belarus houden de douaneautoriteiten bezig. Dat komt mijns inziens onder andere door de brede productscope, de politieke aandacht en de snelheid waarmee de sanctiepakketten elkaar opvolgen. Zo is op 24 juni jl. het veertiende sanctiepakket aangenomen tegen Rusland, terwijl het dertiende sanctiepakket in februari werd aangenomen. Hoewel in de stand-van-zakenbrief onder het kopje 'Personeel en arbeidsmarkt' wordt gerept over een gezonde wervingsopgave, vraag ik mij wel af in hoeverre de douaneautoriteiten erop toegerust zijn om deze (nieuwe) sanctiemaatregelen alsook nieuwe maatregelen aan de grens waar zij hun competentie met andere autoriteiten delen zoals CBAM en (vanaf eind dit jaar) de antiontbossingsverordening, kunnen (blijven) handhaven. Temeer omdat bepaalde maatregelen ook vereisen dat een bepaald percentage goederen gecontroleerd moet worden, terwijl in 2021 slechts 0,3% van de goederen fysiek werd gecheckt en 1% van de documenten. Alleen de antiontbossingsverordening vergt al dat tussen de 1 en 9% van de productcategorieën die onder die wetgeving vallen, moeten worden gecontroleerd.^{5 6}

3 A. Rotteveel, M. Lambooi en A. de Wit, Gedragseffecten van de accijnsverhoging op tabak in 2023. Voorgenomen gedragsverandering versus daadwerkelijke aanpassing van het gedrag, RIVM-rapport 2024-0069 van 11 juni 2024.

4 Empty Pack Survey meting 2023 – Resultaten onderzoek herkomst lege sigarettenverpakkingen, Douane Nederland – Douane Landelijk Tactisch Centrum Team Accijns, 2 april 2024.

5 <https://magazines.rijksoverheid.nl/douane/jaaroverzichtdouane/2022/01/kerncijfers>, laatst geopend op 28 juni 2024.

6 Artikel 16, lid 8 t/m 10, Verordening 2023/1115 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende het op de markt van de Unie aanbieden en de uitvoer uit de Unie van bepaalde grondstoffen en producten die met ontbossing en bosdegradatie verband houden, en tot intrekking van Verordening 995/2010 (Voor de EER relevante tekst), PB L 150 van 09/06/2023, p. 206-247. Het percentage is afhankelijk van het risicoprofiel van het land van productie.

Ontwikkelingen rondom het DWU

Het aantal aangiffteregels is enorm toegenomen van 245 miljoen in 2018 naar ruim 1 miljard in 2023 en mogelijk 1,4 miljard in 2024. E-commercezendingen onder de € 150 maken een groot deel uit van deze zendingen (718 miljoen in 2023). In de stand-van-zakenbrief wordt aangegeven dat de toename voor de douaneautoriteiten leidt tot enorme uitdagingen die niet worden weggenomen door de voorstellen om de EU-douane-unie te hervormen.⁷ Het voorstel omvat nu onder andere het idee om marktplaatsen bij e-commercezendingen ervoor verantwoordelijk te maken dat wordt voldaan aan de eisen die de EU stelt aan producten die op de markt worden gebracht. Daarnaast hoeft bij toepassing van vereenvoudigde tariefbehandeling geen oorsprong bepaald te worden, terwijl veel maatregelen afhankelijk zijn van de oorsprong van de goederen. De Nederlandse douaneautoriteiten gaan zich er daarom terecht voor hardmaken dat bij de herziening van het DWU oog is voor het beter beheersbaar maken van e-commercestromen door bijvoorbeeld in te brengen dat er maatregelen moeten komen die afdwingen dat bedrijven die de goederen importeren in de EU, ook daadwerkelijk voldoen aan de EU wet- en regelgeving en het ombuigen van de volumegroei door het beperken c.q. verleggen van aangiften.

dr. M.L. Schippers LLM

EY / ESL / EFS

BRON 2024-0000358822

Kamerbrief over eerste Stand van zakenbrief Douane 2024

Beslisnota's bij Kamerbrief over eerste Stand van zakenbrief Douane 2024

7 Voorstel voor een Verordening van het Europees parlement en de Raad tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie, tot oprichting van de douaneautoriteit van de Europese Unie en tot intrekking van Verordening 952/2013, COM/2023/258 final. Zie voor een bespreking onder andere: M.L. Schippers, 'Voorstel voor de hervorming van het douanerecht in de Europese Unie', MBB 2023/14, p. 39-48.